

sie en nadruk. Eweso is die klankpatrone en enjambering vernuftig en ongeforsed, maar voldoende om bindinge te bewerkstellig en betekenis te aksentueer, soos in "Oggend-besoek" (45):

terwyl hy hom soos 'n ou minstreel
op die dag van môre voorberei
deur hier en daar 'n noot of twee
by die rooi nerina se kroon te steel.

Malan se werk is nie uitgesproke religieus nie, maar die verse dra iets van 'n stille aanskouing, 'n nederige oorweging van die sigbare wat met 'n bepaalde piëteit gepaard gaan. Dit word versterk deur etlike verwysings in titels of andersins waarin 'n Bybelse of metafisiese dimensie resoneer. Terselfdertyd is daar iets *unheimlich*s en verontrustends, wat bydra tot opvallende tekstuurverskille en nuanseringe binne die bundel.

Dikwels word 'n perspektiewisseling bewerkstellig deur die naasmekaarstelling van die eietydse of alledaagse met die ewige, soos in die knap vers met die ewe beskrywende titel, "Gietery" (13):

Dit plof en klots daar bo van waterstof
en ander elemente wat so om die eeu
'n klein planeet of dwaler in 'n baan inpluk
en daar laat hang.

Hoewel woorde soos "kosmos", "sterre", "son", "maan" en "glans" noodwendig as bindingsmiddele in hierdie bundel funksioneer, word die varsheid van die gedigte op die duur deur die herhaling aangetas. Dit word egter gebalanseer deur skerp beelding ("lek 'n groen sipres met gesplete tong nog óp", 33; of "met die wulpse wit dye slap", 39) en woordvondste soos "ruimteling" en "wuffte". Ook verleen verwysings na die seksuele meerdere dimensies aan die tyd-gegewe. Tyd, ryping en voltoering is immers van die grondbeginsels van seksualiteit, afgesien daarvan dat heelwat verse daardeur 'n sterker sintuiglike lading en meerduidigheid verkry.

Vermaning balanseer op die mespunt tussen waarneming, konkrete beelding en meditasie, en bied voldoende afwisseling binne 'n oorkoepelende tematiese geheel. Dit is nie die soort gedigte wat met die eerste lees oorrampel nie. Veel eerder is dit verse wat in samehang gelees moet word en aanspreek deur 'n rustige onderbeklemtoning en onderlinge resonansie. Die gevoeligheid en egtheid wat ten volle by die Malan se woordkuns geïntegreer is, en die oorspronklikheid waarmee hy sy tema ontgin, sal 'n wye verskeidenheid lesers boei. *Vermaning* kan beskou word as 'n tematiese en vormlike verbreding van 'n oeuvre en 'n bundel wat estetiese bevrediging sowel as stof tot nadenke bied, met die digterlike fynheid van "vluggende vlinders se ligte spoor" ("Sterrenag", 14).

Zandra Bezuidenhout
Stellenbosch

Môrester.

Pamela Jooste. Vertaal deur Jaco Fouche.
Roggebaai: Umuzi. 2007. 319 pp.
ISBN: 978-1-4152-0042-1.

Pamela Jooste is 'n gewilde Suid-Afrikaanse skryfster van wie vier ander romans al verskyn het. Haar debuutroman, *Dance with a poor man's daughter*, is etlike kere bekroon. Dit is egter die eerste keer wat een van haar boeke in Afrikaans vertaal is. Die vertaling is deur die skrywer Jaco Fouché gedoen.

Die roman vertel die verhaal van Ruby en Rose Jacobs, twee meisies van Woodstock in die Kaap wat ná hulle ma se dood in die Sacred Heart-kinderhuis van die Katolieke Kerk teregkom, aangesien hulle tante Olive se verantwoordelikeheidsin nie verder as maandelikse Sondagmiddagetes strek nie.

Die twee susters is grootliks op mekaar aangewese danksy hulle onbetrokke fami-

lielede. Dit is die doodsnikke van die apartheidsjare en Ruby en Rose se wêreld word geteken deur "Slegs Blankes"-bordjies, geweld en protes, maar die wêreld van hulle persoonlike strewe om te oorleef word veel intiemer en vollediger as die sosiopolitieke agtergrond geskets.

Ruby, die oudste suster, is die hoofkarakter en die vernaamste verteller in die verhaal. In enkele hoofstukke, verspreid deur die roman, kry Rose die geleentheid om haar perspektief op gebeure te verskaf.

Ruby verlaat uiteraard eerste Sacred Heart en kry met hulle hulp werk as 'n kelnerin en bediende. Later het sy 'n simpatieke klant te danke vir 'n pos as huishoudster en oppaster. Sy kan ook sorg dat Rose 'n pos kry sodat die susters nie langer geskei hoef te wees nie.

Dit is intussen die nuwe Suid-Afrika en Rose tree in die huwelik met 'n Portugese man. Sy is dan die een om vir Ruby verblyf te gee. Ruby studeer verder, kry 'n pos as klerk en kom stadig maar seker op haar eie vooruit in die lewe. Sy word trouens baie suksesvol, hoewel sy nie volledig hartstog of hartseer in haar lewe kan ontsnap nie.

Môrester bied 'n gedetailleerde kyk op die lewens van twee vroue wat sonder enige noemenswaardige voorsprong in die lewe daarin slaag om stabiliteit – en miskien geluk – te vind, te midde van die lewensveranderende én doodgewone elemente van hulle bestaan. Die roman is knap geskryf en hou die leser gevange. Die Afrikaanse vertaling is vloeiend, kreatief en uiters oortuigend en is beslis 'n pluimpie in Fouché se hoed.

Indien 'n mens op soek is na dinge om te kritiseer, sal jy altyd iets vind. Die teks maak enkele subtiele beloftes wat nie vervul word nie, byvoorbeeld die anti-klimaks van die eerste hoofstuk ná die voorwoord, of die feit dat Ruby intens deur die gewelddadige behandeling van 'n swart man aangetas word – maar sonder dat daar verdere verwysing na hierdie episode of die uitwerking daarvan op

haar in die boek is. Daar word trouens in die geheel op 'n ietwat oppervlakkige en kurso-riese wyse met die apartheidgegewe omgegaan. Die kleurfaktor speel wel 'n belangrike rol in die tragiese dood van die susters se neef en is 'n persoonlike hindernis vir Ruby wanneer Rose 'n gemengde huwelik aangaan, maar as apartheid veronderstel was om 'n akteur in die roman te wees, was die poging slegs gedeeltelik geslaagd. Soos reeds genoem, neem die alledaagse besonderhede van Ruby en Rose se lewens doelbewus die grootste deel van die roman in beslag, en die intieme blik op hierdie lewens sny soms baie diep. Moontlik word hierdie details op bepaalde plekke in die roman egter ietwat oordryf en kan die leser die relatiewe klein omvang van die verhaalwêreld as beperkend beleef. Die verhouding tussen Ruby en Rose is besonders en roerend, maar dit is jammer dat die gestrooptheid en eenvoud wat die grootste deel van die vertelstyl kenmerk, opgehef is om die susters se ontferming oor mekaar telkens op 'n redelik soetsappige wyse weer te gee.

Hoewel die mate waarin ons Ruby en Rose leer ken in verhouding is tot die hoeveelheid vertelkans wat elk van die twee karakters kry, bly die vraag vir hierdie leser of die inkonsequente vertelperspektief uiteindelik geslaagd is. Rose is in die voorwoord en in die laaste hoofstukke die verteller, maar is 'n veel minder uitgewerkte karakter as Ruby. Die syfers wil nie presies klop nie.

'n Te kritiese blik moet egter nie te veel afbreuk doen aan hierdie roman nie. *Môrester* sit deeglik in mekaar, is goed versorg en slaag daarin om met fyn waarneming en lewensgetroue dialoog 'n genotvolle verhaal te skep wat nie anders kan as om 'n indruk te laat nie.

Jacomien van Niekerk

Universiteit van Pretoria, Pretoria